

ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА СТРАНИХ ПОДРУЖНИЦА BASIC STRUCTURAL INDICATORS OF BUSINESS ACTIVITIES OF FOREIGN AFFILIATES

У 2017. години у Републици Српској пословале су 262 стране подружнице са 27 481 запосленим лицем. Укупан промет који су ова предузећа остварила износио је 4,5 милијарди конвертибилних марака, док је додата вриједност по факторским трошковима била више од 1 милијарде конвертибилних марака.

Од 2017. године обухват статистике страних подружница проширен је и на предузећа са мање од 20 запослених. Ова методолошка промјена одразила се на број страних подружница, који је у 2017. години двоструко већи у односу на 2016. годину, а број запослених лица већи је у 2017. години за 7,2% или 1 854 лица.

Стране подружнице чиниле су 3,4% од укупног броја тржишно оријентисаних предузећа, односно предузећа обухваћених „Годишњим извјештајем структурних пословних статистика за 2017. годину“ (СПС). У укупном броју страних подружница највише их је у подручју Прерађивачка индустрија 40,5% и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала 24,8%.

Државе чланице Европске уније имају највеће учешће у капиталу страних подружница у Републици Српској, 58,8%.

Од укупног броја запослених лица, добијених путем СПС истраживања за предузећа, 19,7% ангажовано је у страним подружницама. Посматрано по подручјима КД, највећи дио запослених у страним подружницама ангажован је у подручјима Прерађивачка индустрија 60,7% и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала 16,3%.

Стране подружнице, у којима највеће учешће у капиталу имају државе чланице Европске уније, ангажују 65,0% од укупног броја запослених лица.

У укупно оствареном промету предузећа по СПС истраживању, стране подружнице учествују са 26,7%. Посматрано према подручјима дјелатности, промет страних подружница остварен је уз највећи допринос оних из подручја Прерађивачка индустрија 48,4% и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала 27,6%.

Од укупног оствареног промета страних подружница, 54,0% остварују оне у којима највеће учешће у капиталу имају државе чланице Европске уније.

Учешће страних подружница у додатој вриједности по факторским трошковима из СПС истраживања је 27,0%. У стварању додате вриједности по факторским трошковима страних подружница највише доприносе подружнице из подручја Прерађивачка индустрија 35,5% и Информације и комуникације 22,3%.

У додатој вриједности по факторским трошковима страних подружница 58,8% учествују подружнице у којима највеће учешће у капиталу имају државе чланице Европске уније.

Статистиком страних подружница обухваћена су предузећа из подручја индустрије (B, C, D и E), грађевинарства (F), трговине (G) и нефинансијских услуга (H, I, J, L, M, N, P, Q, R и S95), према Класификацији дјелатности КД БиХ 2010.

Основни структурни показатељи пословања страних подружница у 2017. години дати су према подручјима дјелатности, величини према броју запослених и према државама у којима је сједиште страног власника са највећим учешћем у капиталу.

In 2017, there were 262 foreign affiliates, with 27,481 persons employed, which operated in Republika Srpska. Total turnover that these enterprises achieved amounted to 4.5 billion convertible marks, with value added at factor cost amounting to over 1 billion convertible marks.

Since 2017, the coverage of foreign affiliates statistics has been extended to enterprises with less than 20 employees. This methodological change affected the number of foreign affiliates, which in 2017 was twice as high as in 2016, while the number of persons employed increased by 7.2% or 1,854 persons in 2017.

In 2017, foreign affiliates accounted for 3.4% of the total number of commercially oriented enterprises, that is, of enterprises covered by the "Annual report on Structural business statistics for 2017" (SBS). In the total number of foreign affiliates, the highest share was that of those in the section Manufacturing with 40.5%, followed by Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles with 24.8%.

EU member states had the highest share in capital of foreign affiliates, namely 58.8%.

Of the total number of employed persons obtained through the SBS survey for enterprises, 19.7% were employed in foreign affiliates. By section of the activity classification, of the total number of persons employed in foreign affiliates, majority were employed in the sections Manufacturing 60.7% and Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles 16.3%.

Foreign affiliates in which EU member states have the highest share in capital employed 65.0% of the total number of employed persons.

Foreign affiliates had a share of 26.7% in the total turnover of enterprises obtained through the SBS survey. The highest contribution to the turnover of foreign affiliates was that of affiliates in the sections Manufacturing 48.4% and Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles 27.6%.

Of the total turnover of foreign affiliates, 54.0% was produced by those in which EU member states have the highest share in capital.

The share of foreign affiliates in the total value added at factor cost obtained through the SBS survey was 27.0%. In the production of value added at factor cost of foreign affiliates, the highest contribution was that of affiliates in the sections Manufacturing 35.5% and Information and communication 22.3%.

Affiliates in which EU member states have the highest share in capital had a share of 58.8% in the total value added at factor cost of foreign affiliates.

Foreign affiliates statistics covers enterprises from the sections Industry (B, C, D and E), Construction (F), Trade (G) and Non-financial Services (H, I, J, L, M, N, P, Q, R and S95), in accordance with the Classification of Economic Activities KD BiH 2010.

Basic structural indicators of business activities of foreign affiliates in 2017 are shown by section of activities, size by number of persons employed and by country of headquarters of the foreign owner with the highest share in capital.

1. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ О ПОСЛОВАЊУ СТРАНИХ ПОДРУЖНИЦА, 2017.
BASIC INDICATORS OF BUSINESS ACTIVITIES OF FOREIGN AFFILIATES, 2017

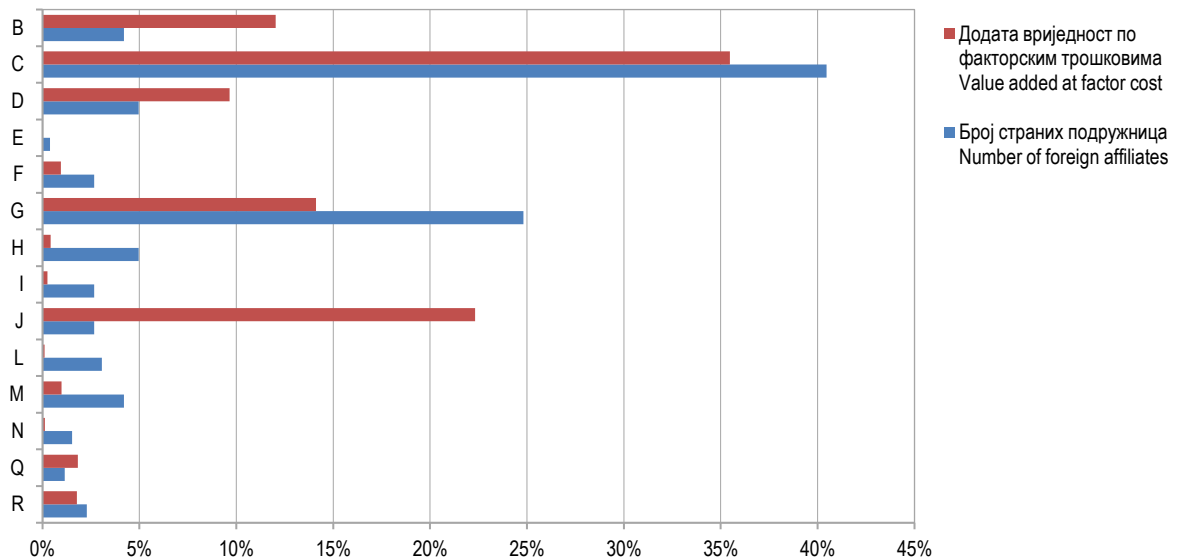
	Број страних подружница <i>Number of foreign affiliates</i>	Број запослених лица <i>Number of persons employed</i>	Промет <i>Turnover</i>	Вриједност производње <i>Production value</i>	Додата вриједност по факторским трошковима <i>Value added at factor cost</i>	Трошкови запослених <i>Personnel costs</i>	
Укупно стране подружнице у Републици Српској	262	27 481	4 509 251	3 408 338	1 145 273	498 926	<i>Total foreign affiliates in Republika Srpska</i>
ПРЕМА ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ							<i>BY SECTION OF ACTIVITIES</i>
Подручја индустрије (В, С, Д, Е)	131	19 032	2 639 214	2 538 668	654 540	316 760	<i>Industrial sections (B, C, D, E)</i>
Грађевинарство (F)	7	128	55 482	52 814	10 910	1 321	<i>Construction (F)</i>
Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала (G)	65	4 491	1 244 437	245 356	161 685	76 000	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (G)</i>
Подручја нефинансијских услуга (H, I, J, L, M, N, Q, R)	59	3 830	570 118	571 500	318 138	104 845	<i>Non-financial services (H, I, J, L, M, N, Q, R)</i>
ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ (БРОЈУ ЗАПОСЛЕНИХ)							<i>SIZE BY NUMBER OF PERSONS EMPLOYED</i>
Мале (0-49)	175	2 422	588 849	348 621	117 201	42 550	<i>Small (0-49 employed persons)</i>
Средње (50-249)	60	6 936	1 698 044	1 396 633	206 429	123 103	<i>Medium (50-249 employed persons)</i>
Велике (250 и више запослених)	27	18 123	2 222 358	1 663 084	821 643	333 273	<i>Large (250 and more employed persons)</i>
ПРЕМА ДРЖАВАМА У КОЈИМА ЈЕ СЈЕДИШТЕ СТРАНОГ ВЛАСНИКА СА НАЈВЕЋИМ УЧЕШЋЕМ У КАПИТАЛУ							<i>BY COUNTRY OF HEADQUARTERS OF THE FOREIGN OWNER WITH THE HIGHEST SHARE IN CAPITAL</i>
Државе чланице ЕУ, укупно	154	17 849	2 434 409	1 632 260	673 648	285 170	<i>EU member states, total</i>
Аустрија	24	931	326 953	114 958	49 255	16 653	<i>Austria</i>
Италија	23	3 786	309 345	288 099	89 754	49 276	<i>Italy</i>
Кипар	12	576	182 876	35 813	19 618	9 428	<i>Cyprus</i>
Литванија	3	1 448	253 433	238 850	43 107	30 327	<i>Lithuania</i>
Њемачка	14	680	42 089	41 033	21 807	11 683	<i>Germany</i>
Словенија	20	3 638	214 031	205 876	73 068	45 242	<i>Slovenia</i>
Уједињено Краљевство	11	1 683	415 214	310 211	222 291	41 893	<i>United Kingdom</i>
Холандија	15	2 853	408 639	186 473	87 286	46 079	<i>Netherlands</i>
Хрватска	17	1 422	146 083	102 503	46 820	18 308	<i>Croatia</i>
Чешка	6	376	88 109	88 464	14 618	8 911	<i>Czech Republic</i>
Остале државе чланице ЕУ ¹⁾	9	456	47 637	19 980	6 024	7 370	<i>Other EU member state¹⁾</i>
Државе које нису чланице ЕУ, укупно	108	9 632	2 074 842	1 776 078	471 625	213 756	<i>Non-EU member states, total</i>
Русија	6	2 078	985 968	848 201	41 786	48 783	<i>Russian Federation</i>
Сједињене Америчке Државе	5	30	4 124	1 466	757	408	<i>United States of America</i>
Србија	69	4 997	834 654	720 472	347 109	118 898	<i>Serbia</i>
Швајцарска	10	1 730	155 257	123 584	59 216	35 134	<i>Switzerland</i>
Остале државе ван ЕУ ²⁾	18	797	94 839	82 355	22 757	10 533	<i>Other non-EU member states²⁾</i>

¹⁾ Остале државе чланице ЕУ су Бугарска, Данска, Грчка, Луксембург, Пољска, Румунија, Словачка и Шведска

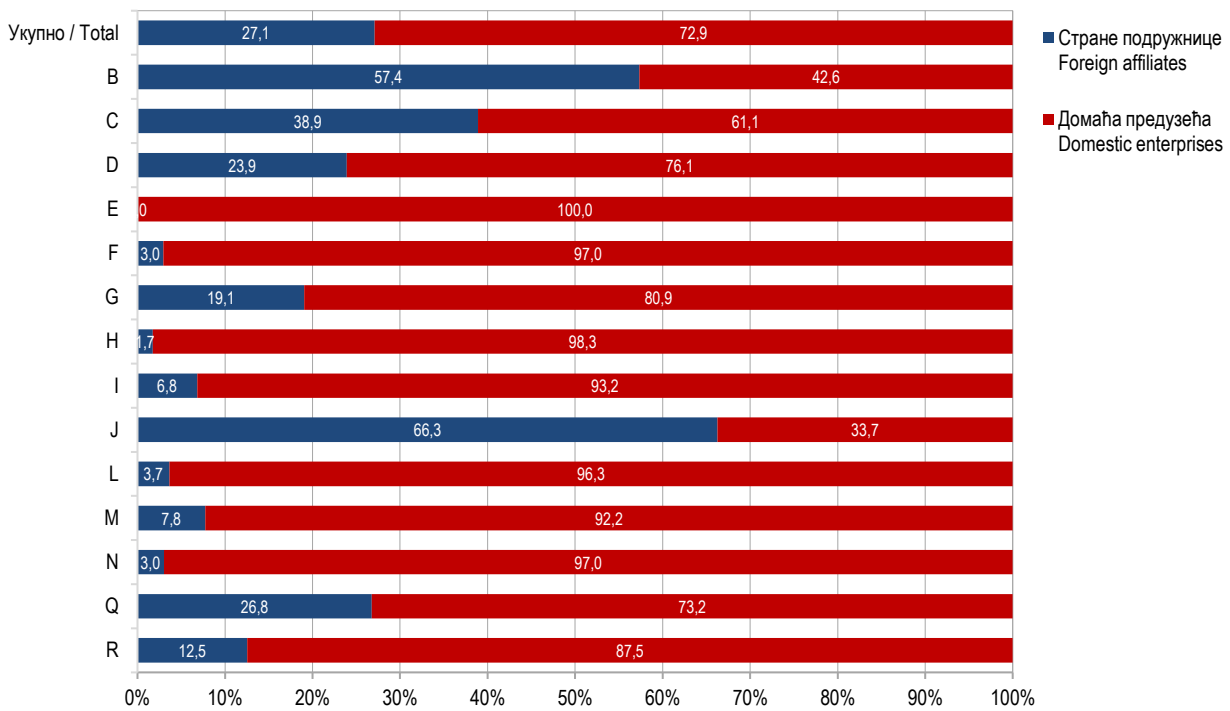
Other EU member states are Bulgaria, Denmark, Greece, Luxembourg, Poland, Romania, Slovakia and Sweden

²⁾ Остале државе ван ЕУ су Британска Дјевичанска Острва, Египат, Кина, Норвешка, Сјеверна Македонија, Турска, Уједињени Арапски Емирати, Украјина, Црна Гора, Лихтенштајн, Монако и Панама (Пореске оазе)

Non-EU member countries are British Virgin Islands, Egypt, China, Norway, North Macedonia, Turkey, United Arab Emirates, Ukraine, Montenegro; Lichtenstein, Monaco and Panama (off-shore financial countries)

Графикон 1. Број страних подружница и остварена додата вриједност, учешће по подручјима дјелатности, 2017.
Graph 1. Number of foreign affiliates and realised value added, share by section of activities, 2017

Графикон 2. Учешће страних подружница у укупној додатој вриједности подручја дјелатности, 2017.
Graph 2. Share of foreign affiliates in the total value added of sections of activities, 2017

Подручја дјелатности према КД БиХ 2010	Sections of economic activity according to KD BiH 2010
Вађење руда и камена	B Mining and quarrying
Прерађивачка индустрија	C Manufacturing
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	D Electricity, gas, steam and air-conditioning supply
Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине	E Water supply; sewerage; waste management and remediation activities
Грађевинарство	F Construction
Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Саобраћај и складиштење	H Transportation and storage
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	I Accommodation and food service activities
Информације и комуникације	J Information and communication
Пословање некретнинама	L Real estate activities
Стручне, научне и техничке дјелатности	M Professional, scientific and technical activities
Административне и помоћне услужне дјелатности	N Administrative and support service activities
Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	Q Human health and social work activities
Умјетност, забава и рекреација	R Arts, entertainment and recreation

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Методологија за провођење истраживања усклађена је са европским статистичким стандардима и њен садржај прописан је ЕУ Регулацивом 716/2007 и регулативама за имплементацију 747/2008 и 364/2008.

Страна подружница, у смислу Inward FATS је предузеће које је резидент у Републици Српској, али је под контролом стране институционалне јединице. То су предузећа у којима је учешће страног капитала (једне или више држава) у укупном капиталу 50% и више. Подаци Inward FATS показују колико је учешће и колики је утицај страних подружница у домаћој економији.

Јединице посматрања су све стране подружнице које су садржане у подацима Структурних пословних статистика (СПС). Оквир страних подружница добијен је на основу листе Централне банке БиХ, засноване на Истраживању о директним страним улагањима.

Подаци статистике страних подружница резултат су статистичке обраде Годишњих извјештаја структурних пословних статистика и Годишњих финансијских извјештаја активних предузећа.

Резултати Структурних пословних статистика, односно статистике страних подружница, од 2017. године, производе се на бази директно прикупљених података за предузећа са 20 и више запослених лица и на бази Годишњих финансијских извјештаја за предузећа са мање од 20 запослених лица.

Дефиниције варијабли

Број страних подружница обухвата активна предузећа, која се баве тржишном производњом, а у већинском су страном власништву.

Број запослених лица обухвата број запослених и неплаћена запослена лица као што су власници, партнери, чланови породице који раде у предузећу, волонтери и др. Број запослених обухвата лица која имају заснован радни однос на неодређено или одређено вријеме са пуним или непуним радним временом. Бројем запослених обухваћени су сезонски радници, приправници и радници који раде код куће, лица у штрајку или краткорочном одсуству. Нису обухваћена лица на дугорочном одсуству. Запослени су плаћени од стране послодавца за извршени рад, а плаћање може бити у форми плате, накнаде, хонорара, награда, плаћања по комаду или плаћања у натури.

Промет обухвата обрачунате приходе од продаје властитих производа, приходе од пружених услуга те приходе од продаје робе за препродају током референтног периода. У обрачун промета укључују се сви фактурисани порези, осим ПДВ-а и акциза.

Вриједност производње, је вриједност свих добара и услуга које су произвеле стране подружнице у току референтног периода.

Додата вриједност по факторским трошковима исказана је у бруто износу (без одузимања амортизације), а рачуна се тако да се вриједност производње у основним цијенама додају субвенције, а одузму трошкови пореза на производе и производњу и вриједност међуфазне потрошње.

Трошкови запослених су укупне накнаде запосленима током референтног периода, у новцу или у натури. Чине их бруто плате и накнаде плата, те остали трошкови запослених који имају карактер личних примања.

Величина страних подружница одређена је бројем запослених, према којем се разликују мале, средње и велике. Мале запошљавају, просјечно годишње, од 0 до 49 радника, средње од 50 до 249, а велике 250 и више радника.

Саопштење припремила: Слађана Никић и Даница Бабић
e-mail: sladjana.nikic@rzs.rs.ba
danica.babic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д - Тел. +387 51 332 700 - Проф. др Јасмин Комић, главни уредник - Излази годишње - Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - Приликом коришћења података обавезно навести извор

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Methodology used for the survey implementation is harmonised with the European statistical standards and its content is stipulated in the EU Regulation 716/2007 and in the implementation regulations 747/2008 and 364/2008.

Foreign affiliate in terms of Inward FATS is an enterprise resident in Republika Srpska, but controlled by a foreign institutional unit. These are enterprises in which the share of foreign capital (one or more countries) in the total capital is 50% or more. Inward FATS data present the share and influence of foreign affiliates on the domestic economy.

Observation units are all foreign affiliates covered by the Structural Business Statistics data (SBS). The framework of foreign affiliates was obtained on the basis of the List of the Central Bank of Bosnia and Herzegovina, which is based on the Survey on direct foreign investment.

Data of foreign affiliates statistics are the result of the statistical processing of Annual reports on Structural Business Statistics and Annual financial statements of active enterprises.

Since 2017, results of Structural Business Statistics, ie statistics of foreign affiliates have been produced based on the directly collected data for enterprises with 20 or more persons employed, and based on the Annual financial statements for enterprises with less than 20 persons employed.

Definitions of variables

Number of foreign affiliates covers active enterprises operating commercially, which are majority foreign-owned.

Number of employed persons includes number of employees and unpaid employed persons such as proprietors, partners, family members working regularly in the enterprise, volunteers, etc. Number of employees covers persons who are employed on a temporary or permanent basis, working in full or part time. Number of employees includes seasonal workers, apprentices, people working from home, and persons on strike or on short-term leave. This number does not cover persons on long-term leave. Employees are paid by the employer for performed work and payments can be in the form of wage, salary, fee, gratuity, piecework pay or remuneration in kind.

Turnover covers calculated revenues from sale of own products, revenues from provided services and revenues from sale of goods for resale, during the reference period. Calculation of turnover includes all accrual taxes, except VAT and excise.

Production value is the value of all goods and services produced by foreign affiliates during the reference period.

Value added at factor cost is shown as the gross amount (without depreciation deduction) and it is calculated by adding subsidies to production value at basic prices and subtracting product and production tax costs and value of intermediate consumption from it.

Personnel costs are defined as total compensation of employees during the reference period, in money or in kind. These consist of gross wages and salaries and other personnel costs having the character of personal income.

Size of foreign affiliates is determined by the number of employees and based on this classification foreign affiliates can be small, medium and large. Small ones employ between 0 and 49 persons a year on average, medium ones employ between 50 and 249 persons, while large ones employ 250 or more people.

Prepared by: Slađana Nikić and Danica Babić
e-mail: sladjana.nikic@rzs.rs.ba
danica.babic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d - Tel. +387 51 332 700 - Prof. Dr Jasmin Komicić, Editor in chief - Annual periodicity - Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - These data can be used provided the source is acknowledged